

ESPAI D'OPINIONS**Nº156**
Abril 2012**Maria Duran i Febrer****Jurista**

LES PARTICIPACIONS PREFERENTS

La confiança és un terme cada vegada més present en la vida pública: la ciutadania ha de confiar en les decisions dels qui governen, els governs han d'inspirar confiança als mercats, els consumidors han de confiar en les empreses que posen al seu abast el productes, etc. Però, què és la confiança? Segons Laurence Comu "és una hipòtesi sobre la conducta futura de l'altre. És una actitud que afecta al futur, en la mesura que aquest futur depèn de la acció de l'altre".

Les entitats financeres es basen en la confiança i en la seguretat, han que inspirar confiança als presents i futurs dipositaris dels seus estalvis i els han d'inspirar seguretat que en tot cas recuperaran les quantitats dipositades, i han de tenir confiança que les persones, empreses o entitats a les que presten diners podran tornar-los.

A les Illes Balears, al segle passat hi va haver dues fallides bancàries, a Mallorca i a Menorca; la pèrdua dels estalvis de moltes persones degut a la fallida va comportar una gran desconfiança en les entitats financeres que amb el temps es va recuperar gràcies a les mesures garantistes establertes pel Banc d'Espanya i al bon treball de les persones encarregades de les direccions de les sucursals a les diferents localitats (directors i directores són els que mantenen el contacte real amb els usuaris).

La confiança de moltes persones dipositàries dels seus estalvis a les entitats financeres s'ha posat en risc, quan es comprova com persones jubilades, que confiaven amb els i les directores de les entitats on tenien dipositats el seus estalvis, es trobaren que aquests estalvis s'havien convertit en participacions preferents a perpetuïtat.

Aquestes persones s'han sentit enganyades, desconeixien què era el que havien subscrit, algunes d'elles ho saberen quan varen anar a treure els diners per comprar una rentadora, o per fer la teulada nova, o per regalar al nét que es casava... És a dir, quan han volgut disposar dels estalvis s'han trobat que no podien i que els oferien fer un préstec!.

Significa això que les participacions preferents són tòxiques? Significa que són operacions financeres complexes i que la persona que opta per elles ha de tenir informació, comprensió i coneixement de les conseqüències que suposa subscriure les participacions preferents.

L'any 2009, la Comissió Nacional del Mercat de Valors va establir uns criteris sobre les participacions preferents, la necessitat que l'entitat informés detalladament de les característiques i de que les subscripcions són a perpetuïtat, que l'entitat s'ha d'assegurar que aquest producte és adient als coneixements i experiència prèvia que té el dipositori sobre productes financers per valorar tant la seva naturalesa com el seu risc. Per això, l'entitat ha de fer un "text de conveniència" i, a més a més, ha de comprovar si el/la client/a té la vocació d'assumir risc inversor o vol tenir els dipòsits a termini, per això haurà de fer un "text d'idoneïtat".

Milers de persones jubilades han subscrit participacions preferents basades en la confiança del director/a o delegat/da, sense que els hagin fet un text de conveniència ni un text d'idoneïtat, i ara es troben sense poder disposar dels seus estalvis.

Els tribunals estan considerant que en determinats casos són nuls els contractes de subscripcions de participacions preferents perquè el consentiment estava viciat o no hi havia consentiment. Entre altres, la sentència de la Secció 3^a de l'Audiència Provincial de Palma de Mallorca de dia 16 de febrer 2012 y la de la Secció 5^a de l'Audiència Provincial de Múrcia del 1er d'abril de 2011.

Les sentències referides donen esperança a les persones que, sense tenir voluntat de subscriure participacions preferents i sense tenir coneixement de les conseqüències, ho feren.

La confiança en el sistema és fonamental, en el cas de les participacions preferents han fallat determinades entitats financeres, i també la supervisió del Banc d'Espanya i la Comissió Nacional del Mercat de Valors. Les entitats financeres que han posat en risc la confiança de la ciutadania hauran de ponderar si valia la pena fer-ho.